

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Energietoeslag 2023

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 17-10-2023
Notanummer	: 2023-898
Datum	: 17-10-2023
Programma	: 07 - Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: Beleidsregels energietoeslag gemeente Deventer 2023.docx

Parafering

11-10-2023: Programmamanager11-10-2023: Wethouder

Agendering

* 12-10-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 12-10-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

18-10-2023

B & W d.d.: 17-10-2023

Besluit

1. De beleidsregels Energietoeslag gemeente Deventer 2023 vast te stellen;
2. Van het budget landelijke energietoeslag 410.000 euro te reserveren voor de uitvoering van de wet Energietoeslag 2023
3. De raadsmededeling vast te stellen
4. De stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

De wet Energietoeslag is 3 oktober aangenomen door de Eerste Kamer. Als gemeente kunnen we nu overgaan tot uitbetaling van de toeslag.

De energietoeslag 2023 is, net als in 2022, bedoeld voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum (max 120%) om hen te helpen de hogere energiekosten te betalen. De energierekening is lager dan vorig jaar, maar nog steeds een stuk hoger dan voorheen. Met de energietoeslag kunnen inwoners geholpen worden om het hoofd boven water te houden.

In de beleidsregels zijn de voorwaarden voor het recht op deze toeslag uitgewerkt. Net als in 2022 is het voorstel om de landelijke toeslag toe te kennen aan alle aanvragers met een inkomen tot 120%. In tegenstelling tot vorig jaar bestaat er nu de mogelijkheid om de bekende groep van de toeslag 2022 ambtshalve toe te kennen, mits nog aan de voorwaarden wordt voldaan. De overheid heeft samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hier een tool voor ontwikkeld. De tool wordt beheerst door het Inlichtingenbureau. Deze voldoet aan alle privacy voorwaarden. Als Deventer passen we dit ook toe.

Stichting Inlichtingenbureau is overigens een dienstverlenende organisatie die door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is opgericht. Het inlichtingenbureau verwerkt gegevens over burgers die gebruik maken van regelingen en voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van werk en inkomen en wmo en jeugdzorg. Het verwerken van deze gegevens gebeurt op grond van (wettelijke) taakstellende opdrachten voor gemeenten.

Mochten inwoners niet in aanmerking komen voor de landelijke toeslag, wordt beoordeeld of er wel mogelijk recht is op ondersteuning van het landelijke ondersteuningsfonds. Zij worden hier dan actief op gewezen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het verstrekken van de eenmalige landelijke energietoeslag aan inwoners met een laag inkomen vanwege de hogere energiekosten.

Kader

- * Participatiewet
- * Beleidsregels Energietoeslag gemeente Deventer 2023
- * Beleidsregels ondersteuningsfonds energiekosten gemeente Deventer

Betrokken partijen en participatie

De ASDD is geïnformeerd.

Argumenten voor en tegen

De beleidsregels zijn opgesteld aan de hand van de handreiking SZW/VNG. De eenmalige energietoeslag wordt ingeregeld via de categoriale bijzondere bijstand. Gemeenten kunnen hierdoor snel overgaan tot betaling van de energietoeslag en de uitvoeringskosten beperken.

De gemeente mag aan aanvragers energietoeslag 2022 de energietoeslag 2023 ambtshalve toekennen. Om dit te kunnen realiseren mogen gemeenten eenmalig voor deze regeling gebruik maken van het inlichtingenbureau / Suwinet. Dit betekent dat inwoners die in 2022 de energietoeslag hebben ontvangen, geen aanvraag meer hoeven in te dienen.

Er is enige ruimte om in de beleidsregels (deze zijn verplicht) een aantal keuzes te maken:

1. de doelgroep, wat verstaan we onder laag inkomen en welke middelen tellen mee;
2. de referteperiode;
3. of en welke groepen worden uitgesloten;
4. of en welk vermogen in aanmerking wordt genomen.

De gemeente heeft geen beleidsruimte of er daadwerkelijke sprake is van hogere energiekosten. Of te wel, als de inwoner aan de voorwaarden van inkomen en doelgroep voldoet heeft hij/zij recht op een energietoeslag van € 1300,00.

1.1. Hoogte inkomen

We kiezen voor een doelgroep met een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. De gemeente heeft zelf de ruimte om de inkomensgrens te kiezen, maar SZW/VNG geven in de handreiking aan dat lager dan 120% niet wenselijk is. Daarom sluiten we aan bij advies van inkomensgrens van 120%.

1.2 Referteperiode

Als referteperiode hanteren we een periode van een maand voorafgaande aan de datum aanvraag.

1.3 Uitsluiting doelgroepen

Er zijn een aantal doelgroepen uitgesloten van de regeling:

- * In een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet, mits de inrichting voorziet in de energiekosten en deze energiekosten niet in rekening brengt bij de bewoners;
- * die jonger is dan 21 jaar en die voor de kosten van levensonderhoud een beroep kan doen op de onderhoudsplicht van ouders;
- * kostedelende medebewoner;
- * dak- en thuislozen;
- * kamerbewoners zonder energiecontract op naam.
- * Studenten. Studenten ontvangen een eenmalige tegemoetkoming via DUO.

1.4 Vermogenstoets

We voeren geen vermogenstoets uit. Dit doen we om de regeling zo uitvoerbaar mogelijk te houden. Als we een vermogenstoets willen doen moet de inwoner inzage geven in zijn spaarrekeningen. Dit zou dan betekenen dat we niet ambtshalve kunnen toekennen en voor inwoners werpt het een drempel op om het aan te vragen.

Financiële consequenties en dekking

Vanuit 2022 is er nog een budget van € 4.322.209,00 beschikbaar voor de energietoeslag 2023.

Aanvullend zal Deventer volgens berekening van het Rijk een budget ontvangen van € 5.437.387,00. Naar verwachting wordt dit in de decembercirculaire 2023 beschikbaar gesteld.

Op basis van de cijfers van 2019 hebben we 6500 inkomens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. In 2022 hebben ruim 5900 huishoudens gebruik gemaakt van de regeling.

Als al deze inwoners op grond van het inkomen weer in aanmerking komen voor de energietoeslag dan bedraagt dit € 7.670.000,00 (5900 x € 1300,00). Dit past binnen het budget. Ook als de geraamde 6500 huishoudens in aanmerking komen past binnen het beschikbare budget.

De uitvoering van deze extra wettelijke taak brengt uitvoeringskosten met zich mee. Net als de voorgaande toeslag en de lokale regeling vraagt dit extra inzet van consultants, beleid en communicatie. Hierbij is qua uitvoering rekening gehouden met de vereenvoudigde afdoening en dezelfde aantallen qua aanvragen en afwijzingen. Voor beleid is de benodigde inzet op gemiddeld 2 dagen geraamd. De totale kosten voor inzet communicatie zijn gebaseerd op de uitgangspunten van voorgaande moties aangaande de communicatie rondom energiearmoede.

De looptijd van de regeling is 10 maanden.

Formatie uitvoering: € 350.000

Formatie beleid: € 40.000

Communicatie (uren en materiaal) : € 20.000

Totaal € 410.000. Het voorstel is dit te dekken uit de landelijke energietoeslag.

Openbaarmaking en communicatie

In week 40 is er een persbericht de deur uitgegaan over de energietoeslag en de aanpak van de gemeente. Daarnaast is er via social media al gecommuniceerd over de aanpak van de gemeente m.b.t. uitbetaling van de energietoeslag. Zie onderstaande bij aanpak en uitvoering.

De website is aangepast.

Daarnaast worden alle inwoners die in 2022 de energietoeslag hebben ontvangen per brief geïnformeerd over wanneer ze het geld tegemoet kunnen zien.

Geldfit is geïnformeerd over de uitbetaling van de energietoeslag.

Aanpak en uitvoering

De aanpak uitbetaling energietoeslag:

- Inwoners met een uitkering op grond van de P-wet, IOAW of IOAZ ontvangen de energietoeslag uiterlijk eind oktober;
- Inwoners die AOW en een aanvullende inkomensvoorziening ouders (AIO) ontvangen ontvangen de energietoeslag half november. De gemeente is wel afhankelijk wanneer ze van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) de lijst met namen van inwoners ontvangt.
- Niet uitkeringsgerechtigden die in 2022 de energietoeslag hebben ontvangen is het streven om de energietoeslag voor het eind van het jaar te betalen. Begin november ontvangt de gemeenten de informatie van het Inlichtingenbureau/Suwinet m.b.t. het inkomen.

Vanaf 17 oktober is het mogelijk om een aanvraag digitaal of op papier in te dienen. Dit is voor inwoners die in 2022 geen energietoeslag hebben ontvangen.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Energietoeslag 2023		
Nummer	2023-898	Portefeuillehouder	Wethouder De Geest,
Team	DEV-BLD	Datum	17-10-2023

Inleiding

De wet Energietoeslag is 3 oktober aangenomen door de Eerste Kamer. Als gemeente kunnen we nu overgaan tot uitbetaling van de toeslag.

Kader

- * Participatiewet
- * Beleidsregels Energietoeslag gemeente Deventer 2023
- * Beleidsregels ondersteuningsfonds energiekosten gemeente Deventer

Kern van de boodschap

De gemeente start met het uitbetalen van de landelijke energietoeslag 2023. Het college heeft de beleidsregels energietoeslag 2023 hiervoor vastgesteld.

De energietoeslag zal als volgt worden uitbetaald:

- Inwoners met een uitkering op grond van de P-wet, IOAW of IOAZ ontvangen de energietoeslag uiterlijk eind oktober;
- Inwoners die AOW en een aanvullende inkomensvoorziening ouders (AIO) ontvangen ontvangen de energietoeslag half november. De gemeente is wel afhankelijk wanneer ze van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) de lijst met namen van inwoners ontvangt.
- Voor de niet uitkeringsgerechtigden die in 2022 de energietoeslag hebben ontvangen is het streven om de energietoeslag voor het eind van het jaar te betalen. Begin november ontvangt de gemeenten de informatie van het Inlichtingenbureau/Suwinet m.b.t. het inkomen.

Vanaf 17 oktober is het mogelijk om een aanvraag digitaal of op papier in te dienen. Dit is voor inwoners die in 2022 geen energietoeslag hebben ontvangen.

Nadere toelichting

Ruim 6500 huishoudens in Deventer komen mogelijk in aanmerking voor de landelijke energietoeslag. Het eerste persbericht is op 3 oktober direct uitgegaan om de inwoners te informeren over de toeslag. Alles is er op gericht om zoveel mogelijk inwoners die er recht op hebben te bereiken en tegelijkertijd de afhandeling van de aanvragen zo eenvoudig mogelijk voor de inwoners te houden.

De energietoeslag 2023 is, net als in 2022, bedoeld voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum (max 120%) om hen te helpen de hogere energiekosten te betalen. De energierekening is lager dan vorig jaar, maar nog steeds een stuk hoger dan voorheen. Met de energietoeslag kunnen inwoners geholpen worden om het hoofd boven water te houden. Voor de uitbetaling van de energietoeslag heeft de gemeente een Plan van Aanpak opgesteld:

In de beleidsregels zijn de voorwaarden voor het recht op deze toeslag uitgewerkt. Net als in 2022 is het voorstel om de landelijke toeslag toe te kennen aan alle aanvragers met een inkomen tot 120%. In tegenstelling tot vorig jaar bestaat er nu de mogelijkheid om de bekende groep van de toeslag 2022 ambtshalve toe te kennen, mits nog aan de voorwaarden wordt voldaan. De overheid heeft samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hier een tool voor ontwikkeld. De tool wordt beheerst door het Inlichtingenbureau. Deze voldoet aan alle privacy voorwaarden. Als Deventer passen we dit ook toe. Stichting Inlichtingenbureau is overigens een dienstverlenende organisatie die door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is opgericht. Het inlichtingenbureau verwerkt gegevens over burgers die gebruik maken van regelingen en voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van werk en inkomen en wmo en jeugdzorg. Het verwerken van deze gegevens gebeurt op grond van (wettelijke) taakstellende opdrachten voor gemeenten.

Mochten inwoners niet in aanmerking komen voor de landelijke toeslag, wordt beoordeeld of er wel mogelijk recht is op ondersteuning van het landelijke ondersteuningsfonds. Zij worden hier dan actief op gewezen.

Studenten zijn uitgesloten voor de energietoeslag. Het demissionaire Kabinet heeft besloten dat studenten die naast de basisbeurs ook een aanvullende beurs hebben een toeslag ontvangen via DUO. De toeslag bedraagt € 400,00. Deze studenten zijn dus uitgesloten van de energietoeslag die verstrekt wordt door de gemeenten.

Beleidsregels eenmalige energietoeslag gemeente Deventer 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer.

gelet op:

- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 van de Participatiewet;

overwegende dat:

- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden huishoudens in aanmerking kunnen komen voor een eenmalige energietoeslag 2023;
- het daarom wenselijk is voor dit doel aanvullende beleidsregels vast te stellen op de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Deventer.

besluit vast te stellen de beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Deventer.

Artikel 1: Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- wet*: Participatiewet;
- college*: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer;
- Inkomen*: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de Participatiewet verminderd met de vakantietoeslag .
- peildatum*: 6 oktober 2023;
- referteperiode*: periode van één maand voorafgaand aan de aanvraagdatum bij een vast inkomen. Bij wisselende inkomsten een periode van 3 maanden voorafgaand aan de aanvraag.

Artikel 2: Doelgroep eenmalige energietoeslag 2023

1. De eenmalige energietoeslag 2023 van € 1300 is bedoeld voor een huishouden met een laag inkomen en wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
2. Voor de toepassing van deze regeling wordt het vermogen niet in aanmerking genomen.
3. Een huishouden (alleenstaande of gezin) heeft een laag inkomen als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. Tot een huishouden wordt niet gerekend de persoon die op de peildatum:
 - a. in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet, mits de inrichting voorziet in de energiekosten en deze energiekosten niet in rekening brengt bij de bewoners;
 - b. die jonger is dan 21 jaar, en een beroep kan doen op de onderhoudsplicht;
 - c. kostedelende medebewoner;
 - d. dak- en thuislozen;
 - e. kamerbewoners zonder energiecontract op naam;
 - f. Studenten.

Artikel 3: Ambtshalve toekenning

1. Huishoudens die voldoen aan de doelgroepomschrijving van artikel 2, en:
 - a. die een uitkering van de gemeente ontvangen; of

- b. die algemene bijstand ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank op grond van artikel 47a van de wet; of
 - c. in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen; of
 - d. aan wie over 2022 een energietoeslag 2022 is verstrekt;
- ontvangen de eenmalige energietoeslag 2023 ambtshalve
2. Tot de groep genoemd in het eerste lid onderdeel d worden niet gerekend studenten die in aanmerking komen voor studiefinanciering als bedoeld in artikel 3.1, eerste of tweede lid, van de Wet studiefinanciering 2000.

Artikel 4: Aanvraag

1. Huishoudens die niet in aanmerking komen voor een ambtshalve toekenning van de energietoeslag 2023 kunnen vanaf 17 oktober een aanvraag indienen met gebruikmaking van het aanvraagformulier.
2. De aanvraag voor de toeslag wordt digitaal ingediend. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien naar het oordeel van het college bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
3. Belanghebbende overlegt bij de aanvraag:
 - a. Salarisspecificaties van de maand voorafgaand aan de aanvraag. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de belanghebbende salarisspecificaties van de laatste drie maanden;
 - b. Kopie van het energiecontract, waaruit blijkt dat belanghebbende een energiecontract heeft met een energieleverancier;
 - c. de belastingaangifte 2021 of de meest recente en de kolommenbalans over de afgelopen drie maanden, voorafgaande aan de aanvraag als er sprake is van inkomsten uit onderneming of inkomsten als Zzp'er.
4. Een aanvraag voor de eenmalige energietoeslag kan worden ingediend tot en met 30 juni 2024.

Artikel 5: Vorm van de eenmalige energietoeslag

De eenmalige energietoeslag wordt in de vorm van een gift verstrekt.

Artikel 6: Inlichtingenplicht en terugvordering

1. Op de aanvraag van de eenmalige energietoeslag is de inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 17 lid 1 van de Participatiewet, van toepassing;
2. Het college trekt de eenmalige energietoeslag in en vordert terug voorzover de toeslag ten onrechte of tot een te hoog bedrag is ontvangen door onjuiste of onvolledige inlichtingen.

Artikel 7: Hardheidsclausule

1. Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 8. Inwerkingtreding en duur beleidsregels

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 6 oktober 2023.
2. Deze beleidsregels vervallen op 1 september 2024.

Artikel 9. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als:

Beleidsregels Eenmalige energietoeslag gemeente 2023 gemeente Deventer.

Aldus vastgesteld op

Het college van burgemeester en wethouders,

Toelichting

De beleidsregel eenmalige energietoeslag 2023 staat niet op zich zelf, maar is gebaseerd op artikel 35 van de Participatiewet. Dit betekent dat wie niet aan de voorwaarden van de wet voldoet, bijvoorbeeld omdat die persoon op de peildatum geen rechthebbende is of omdat een uitsluitingsgrond geldt, geen aanspraak kan maken op de energietoeslag. Soms kan dat een hardheid inhouden. Daar voorziet artikel 7 in.

In artikel 2 wordt de doelgroep nader omschreven. Met vermogen wordt geen rekening gehouden. Voor het begrip 'inkomen' en 'referteperiode' is aansluiting gezocht bij het beleid dat daarvoor al in de gemeente geldt in de eigen beleidsregels bijzondere bijstand. Daar voorziet artikel 1 in.

Een ambtshalve toekenning is mogelijk als vaststaat dat de persoon op de peildatum recht heeft. Dit kan worden aangenomen bij huishoudens die in aanmerking kwamen voor een energietoeslag 2022 en volgens de toets op inkomen door het Inlichtingbureau ook voor de energietoeslag 2023 in aanmerking komen, die algemene bijstand ontvangen of een uitkering IOAW of IOAZ. Daar kan de gemeente andere groepen aan toe voegen, bijvoorbeeld personen die periodiek bijzondere bijstand ontvangen of een bijdrage op grond van gemeentelijke minimaregeling. Of dat mogelijk is zal afhangen van de vraag of de aanwezige gegevens voldoende zijn om vast te stellen dat zij op voorhand ook zullen voldoen aan de doelgroepomschrijving van artikel 2 en andere voorwaarden uit de Participatiewet.

Er zijn situaties denkbaar waarbij de aanvrager op de peildatum weliswaar niet voldeed aan de voorwaarden voor de energietoeslag, maar de (enige) uitsluitingsgrond slechts van korte duur was. De gemeente kan overwegen om in dergelijke situaties een toets op hardheid van de voorgenomen afwijzing uit te voeren (zie artikel 7) en hier zo nodig ook beleidsuitgangspunten voor te formuleren. De hardheidsclausule artikel 16 van de Participatiewet voorziet hier niet in.